

Любі друзі! Багато народів захоплюються героїзмом і мужністю українського народу. Тож, ми вже зараз повинні працювати для відбудови, щоб і надалі прославляти нашу неймовірну Батьківщину.

Знання - це наша сила!

Коли лунає сирена-направляйтесь в укриття! Бережіть себе!

Шановні здобувачі освіти! Нагадую, що на виконані вами завдання чекає моя електронна пошта: kvasha.n.v@gmail.com або Вайбер чи Телеграм за номером: 093-74-98-200, але не пізніше 20:00

Урок № 1

Дата: 05.09.2023

Тема: Регіони світу. Глобалізація як провідна тенденція розвитку сучасного світу

Мета: охарактеризувати регіони світу, глобалізацію як провідну тенденцію розвитку сучасного світу; розвивати сформовані здібності, виховувати професійну компетентність.

Хід уроку:

Життя триває у двох вимірах простору й часі. Простір — географія, час — історія. Значення простору, території в розвитку цивілізації з часом не стає меншим, а змінюється й трансформується. У царині географії в час глобалізації та інтеграції країн світу відбуваються, здавалося б, два несумісні процеси. Усе частіше виокремлюються деякі регіони, що стають самостійними повноцінними країнами. Яскравим прикладом є Європейський Союз (ЄС). Це найбільш інтегроване регіональне утворення світу, у якому з часом з'являється багато регіональних підрозділів, що намагаються формувати власні території: Каталонія та Країна Басків в Іспанії, Шотландія у Великій Британії тощо.

Глобалізація — це процес взаємодії та інтеграції між людьми, компаніями й урядами різних країн, який здійснюється через міжнародну торгівлю та інвестиції за допомогою інформаційних технологій.

Фахівці по-різному визначають економіко-географічні регіони світу. Це пов'язано як з усталеними національними традиціями в цій сфері, так і з конкретними завданнями, які ставлять перед собою ті чи інші вчені в процесі виокремлення економіко-географічних регіонів. Крім того, політичні й економічні трансформації у світі призводять до неминучих і досить швидких змін у його регіональному поділі.

Нині, відповідно до класифікації ООН, можна визначити такі економіко-географічні регіони: країни Європи, країни Азії (країни Євразії); країни Америки; країни Африки; країни Океанії та Австралія. Основою сучасних економіко-географічних регіонів світу стають регіональні інтеграційні об'єднання — макрорегіони. Вони ніби створюють своєрідний опорний каркас регіонів, розділяючи одні з них та об'єднуючи інші в єдину економіко-географічну систему. Важливу роль у такому розподілі на регіони відіграє економічна інтеграція.

Макрорегіон — геополітичний підрозділ, який охоплює кілька традиційно або політично визначених регіонів. Значення може змінюватися, коли загальним знаменником є культурна, економічна, історична або соціальна подібність у межах макрорегіону. Цей термін часто використовують у контексті глобалізації.

Економічна інтеграція — це об'єднання економічної політики між різними державами шляхом часткового або повного скасування тарифних і нетарифних обмежень на торгівлю, що існували між ними до їхньої інтеграції. Це означає зниження ціни для дистриб'юторів і споживачів з метою підвищення рівня добробуту, одночасно з підвищенням економічної продуктивності держав.

Існують різні точки зору щодо глобалізації як домінанти світового розвитку, пов'язаної з появою загальносвітового інформаційного та фінансового простору. Вам уже відомо, що процес глобалізації розпочався в другій половині ХХ ст. В умовах глобалізації формуються нові функціональні відносини між різними соціальними системами й окремими людьми.

Деякі дослідники порівнюють глобалізацію з якісно новими рівнями інтеграції. Вона сприяє формуванню цілісного й взаємозалежного світу, інтенсивному обміну знаннями та технологіями, тенденції зближення країн і народів, виникненню єдиного економічного й інформаційного простору не тільки в масштабі зазначених вище макрорегіонів, а й у планетарному масштабі. Процес глобалізації передбачає формування світу, у якому стираються географічні кордони соціальних, економічних і культурних систем. Тому глобалізація є рушійною силою в становленні цілісної єдності людства.

Країнознавство — наука, що синтезує та узагальнює дані про політичну, економічну, соціальну, культурологічну сфери життєдіяльності суспільства, світу в цілому, окремих регіонів, держав і країн.

Урок № 2

Дата: 05.09.2023

Тема: Сучасна політична карта світу та окремих регіонів. Головні об'єкти політичної карти

Мета: охарактеризувати сучасну політичну карту світу та окремих регіонів; головні об'єкти політичної карти; розвивати сформовані здібності, виховувати професійну компетентність.

Хід уроку:

Поділ усієї земної кулі на країни та території відображає політична карта світу — предмет дослідження політичної географії. Жодна географічна карта не характеризується такою змінністю, як політична. Процес формування політичної карти відбувався протягом усієї історії розвитку людства. У просторі й часі впродовж розвитку людської цивілізації на п'ятьох континентах держави то виникали, розвивалися та процвітали, то зникали, даючи підстави для змін на політичній карті й матеріал для вивчення науковцям. Держави змінювали свої кордони, втрачали чи здобували незалежність, удосконалювали форми державного правління та устрою. Цей процес триває й нині, і тому політична карта світу є нестабільною та динамічною.

Політична карта світу в суто технологічному сенсі є географічною картою, яка відображає розміщення країн на нашій планеті. Політичні карти поділяють на загальні (оглядові) і спеціальні. Загальні передають особливості розміщення держав, найважливіших політичних і стратегічних центрів, міжнародних і внутрішньодержавних комунікацій. На спеціальних політичних картах показують окремі політичні проблеми, явища й події. У загальному сенсі поняття «політична карта світу» відображає динамічний стан різних форм державних утворень нашої планети в їхній еволюції та постійних відносинах.

Вам відомо, що всі зміни, які відбуваються на політичній карті, поділяють на кількісні та якісні.

Акваторія — ділянка водної поверхні, обмежена природними, штучними або умовним и кордонами.

На політичній карті багато ізольованих країн, які не мають виходу в море та відповідно не мають територіальних вод. Є також країни-анклави (чи напіванклави) — Ватикан, Сан-Марино (Італія), Лесото (Південна Африка) та ексклави — несuverенні регіони, відокремлені від основної території країни й оточені іншими державами.

Ексклавом є, наприклад, Аляска, яка відокремлена від основної території США канадською територією.

Основними одиницями політичної карти є: держави, країни, території.

Анклав — це окремих простір (держава) у межах іншого, більшого.

Держава — форма самоорганізації суспільства, що володіє механізмами управління й примусу, установлює правовий порядок на певній території та володіє суверенітетом.

Країна — територія, що має політичні, фізико-географічні, культурні й історичні межі, які можуть бути як чітко визначеними та зафіксованими, так і розмитими (у такому випадку нерідко говорять не про межі, а про рубежі). Відповідно до цього, визначають кілька типів країн.

Величезний обсяг географічної інформації про регіони та країни світу, про особливості й закономірності територіальної організації нашої цивілізації містять спеціальні бази даних, так звані ГІС (географічні інформаційні системи). Бази даних ГІС уключають систематизовану інформацію, яка міститься в підручниках і навчальних посібниках, довідниках, енциклопедіях, словниках, навіть у художній літературі, з вдалими описами тих чи інших регіонів і країн, географічні карти й атласи, засоби масової інформації тощо. Звичайно, нерідко бази даних ГІС є неповними. Тоді необхідно виходити за межі їхнього інформаційного поля й шукати дані в окремих виданнях, новітніх атласах, туристичних проспектах тощо.

Питання для самоперевірки:

1. Назвіть і покажіть на географічній карті світу основні економіко-географічні макрорегіони.
2. Поясніть, з яких причин політична карта світу постійно змінюється.

Домашнє завдання: дати відповіді на питання для самоперевірки, законспектувати матеріал з теми.

Рекомендована література: . Географія (рівень стандарту): підручник для 11 класу, закл. заг. серед. освіти / В. В. Безуглий, Г. О. Лисичарова. – Київ: Генеза, 2019.

Шановні здобувачі освіти! Нагадую, що на виконанні вами завдання чекає моя електронна пошта: kvasha.n.v@gmail.com або Вайбер чи Телеграм за номером: [093-74-98-200](tel:093-74-98-200), але не пізніше 20:00